

POSTANOWIENIE

Dnia 10 lipca 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Paweł Kołodziejski

w sprawie **M.W.**

oskarżonej z art. 157 § 2 k.k.,

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu

w dniu 10 lipca 2025 r.,

wniosku obrońcy oskarżonej o wyłączenie SSN M.B., SSN A.R. i SSN R.W.

od rozpoznania sprawy o sygn. akt III KS 24/25

na podstawie art. 42 § 1 i 4 k.p.k. w zw. z art. 41 § 1 k.p.k. *a contrario*

p o s t a n o w i ł :

nie uwzględnić wniosku.

UZASADNIENIE

W dniu 8 maja 2025 r. do Sądu Najwyższego wpłynął wniosek obrońcy oskarżonej M.W. o wyłączenie SSN M.B., SSN A.R. i SSN R.W. od rozpoznania sprawy zarejestrowanej pod sygn. akt III KS 24/25. Autor wniosku powołując się na przepisy art. 41 § 1 k.p.k. w zw. z art. 42 § 1 k.p.k. wskazał, że w jego ocenie zachodzi uzasadniona wątpliwość co do bezstronności wymienionych sędziów ze względu na wadliwą procedurę ich powołania na stanowisko sędziego Sądu Najwyższego, tj. na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa ukształtowanej przepisami ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw, a także z uwagi na fakt ich orzekania w nieistniejącej już Izbie Dyscyplinarnej Sądu Najwyższego, która wedle

wnioskującego była jedynie organem powiązanym administracyjnie z Sądem Najwyższym, nie mając statusu sądu w rozumieniu konstytucyjnym i tylko dzięki regulacjom przyjętym przez ówczesną większość parlamentarną sędziowie ci decyzją Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego za ich zgodą zostali przeniesieni do jednej z Izb Sądu Najwyższego. Uzasadniając tak zajęte przez siebie stanowisko obrońca oskarżonej przytoczył w treści wniosku orzecznictwo krajowe i międzynarodowe, opierając się przy tym na wykładni przyjętej w uchwale trzech połączonych Izb Sądu Najwyższego z dnia 23 stycznia 2020 r. w sprawie o sygn. akt BSA-I-4110-1/20.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Wniosek nie zasługiwał na uwzględnienie.

W pierwszej kolejności podkreślić należy, że wątpliwość co do bezstronności sędziego nie może być wywodzona z samych kwestii ustrojowych związanych z jego powołaniem i to niezależnie od tego w jakim okresie i z jakimi ułomnościami w procedurze nominacyjnej doszło to tego powołania (zob. m.in. postanowienie SN z dnia 31 października 2023 r., V KK 358/23). Podnoszone zarzuty nie mogą mieć bowiem charakteru abstrakcyjnego i odnosić się do całych grup powołanych sędziów (por. postanowienie SN z dnia 21 lutego 2025 r., IV KK 288/24).

Powyższe stanowisko potwierdza wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 4 marca 2020 r., w sprawie o sygn. akt P 22/19, z którego wynika, że „[a]rt. 41 § 1 w związku z art. 42 § 1 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks postępowania karnego (Dz. U. z 2020 r. poz. 30), stosowany odpowiednio na podstawie art. 74¹ pkt 1 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych (Dz. U. z 2020 r. poz. 75) w zakresie, w jakim dopuszcza rozpoznanie wniosku o wyłączenie sędziego z powodu wadliwości powołania sędziego przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa, w skład której wchodzi sędziowie wybrani na podstawie art. 9a ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o Krajowej Radzie Sądownictwa (Dz. U. z 2019 r. poz. 84, 609, 730 i 914 oraz z 2020 r. poz. 190), jest niezgodny z art. 179 w związku z art. 144 ust. 3 pkt 17 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej”.

Również z brzmienia art. 29 § 4 ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o Sądzie Najwyższym (t.j. Dz.U. z 2024 r., poz. 622), wynika, że „[o]koliczności towarzyszące

powołaniu sędziego Sądu Najwyższego nie mogą stanowić wyłącznej podstawy do podważenia orzeczenia wydanego z udziałem tego sędziego lub kwestionowania jego niezawisłości i bezstronności”. Zresztą, skoro ustawa o SN w sposób szczególny reguluje badanie kwestii bezstronności sędziego w kontekście okoliczności towarzyszących powołaniu sędziego oraz jego postępowania po powołaniu (art. 29 § 5 cyt. ustawy), to w tym zakresie stanowi *lex specialis* w stosunku do art. 41 § 1 k.p.k., wyłączając możliwość badania określonych w niej przesłanek w ogólnej procedurze (zob. postanowienie SN z dnia 26 stycznia 2023 r., V KK 485/21).

Tym samym wniosek o wyłączenie SSN M.B., SSN A.R. i SSN R.W. w trybie art. 41 § 1 k.p.k. w tej części, w której wskazuje na wadliwość ich powołania na stanowisko sędziego Sądu Najwyższego, tj. w następstwie wniosku Krajowej Rady Sądownictwa ukształtowanej przepisami ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw, uznać należało za niedopuszczalny z mocy ustawy.

Powyższego stanowiska nie zmieniają przywołane we wniosku wybrane orzeczenia Sądu Najwyższego. Zresztą zauważyć należy, że obecnie nie istnieje żaden judykat, który nakazywałby traktować wskazywane przez wnioskodawcę okoliczności towarzyszące powołaniu ww. na stanowisko sędziego Sądu Najwyższego jako bezwzględną przyczynę odwoławczą. Skutek taki mogłaby wywołać jedynie uchwała składu połączonych Izb: Cywilnej, Karnej oraz Pracy i Ubezpieczeń Społecznych Sądu Najwyższego z dnia 23 stycznia 2020 r., sygn. akt BSA I-4110-1/20 (OSNKW z 2020 r. Nr 2, poz. 7), niemniej jednak została ona uznana przez Trybunał Konstytucyjny za niezgodną z art. 179, art. 144 ust. 3 pkt 17, art. 183 ust. 1, art. 45 ust. 1, art. 8 ust. 1, art. 7 i art. 2 Konstytucji RP; art. 2 i art. 4 ust. 3 Traktatu o Unii Europejskiej oraz art. 6 ust. 1 EKPCz (wyrok TK z dnia 20 kwietnia 2020 r., sygn. akt U 2/20, OTK-A 2020, nr 61). W związku z powyższym, z dniem ogłoszenia rzeczonego wyroku Trybunału Konstytucyjnego nie wywiera ona skutków prawnych polegających na związaniu jej treścią składów orzekających Sądu Najwyższego. Zgodnie z art. 190 ust. 1 Konstytucji RP orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego mają moc powszechnie obowiązującą i są ostateczne. Żaden organ nie posiada uprawnień do weryfikacji oraz nierespektowania orzeczeń

Trybunału Konstytucyjnego (zob.m.in. wyrok SN z dnia 22 sierpnia 2018 r., III PK 71/17; postanowienie SN z dnia 12 kwietnia 2021 r., sygn. I NZP 1/21; postanowienie SN z dnia 23 września 2021 r., IV KZ 37/21; postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 3 listopada 2021 r., IV KO 86/21; zdanie odrębne sędziego Sądu Najwyższego D.K. do uzasadnienia postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 14 marca 2023 r., sygn. akt III KK 435/22; wyrok SN z dnia 19 maja 2023 r., I KA 4/23; postanowienie SN z dnia 28 listopada 2023 r., I KK 162/23; postanowienie SN z dnia 2 lutego 2024 r., III KK 439/23). Z tych też względów udział w składzie orzekającym osoby powołanej na urząd sędziego Sądu Najwyższego na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa ukształtowanej w trybie określonym przepisami ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw nie musi automatycznie zostać potraktowany jako bezwzględna przyczyna odwoławcza, a w konsekwencji w każdym przypadku skutkować koniecznością wyłączenia od rozpoznania sprawy (zob. m.in. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 28 listopada 2023 r., I KK 162/23; postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 7 grudnia 2023 r., I KK 162/23).

Odnosząc się do pozostałych kwestii podniesionych przez wnioskodawcę przypomnieć należy, że zgodnie z art. 41 § 1 k.p.k. *„[s]ędzia ulega wyłączeniu, jeżeli istnieje okoliczność tego rodzaju, że mogłaby wywołać uzasadnioną wątpliwość co do jego bezstronności w danej sprawie”*. Tego rodzaju okoliczność wykazana musi być konkretnymi, nawiązującymi do realiów tej właśnie, indywidualnej sprawy okolicznościami, które jednocześnie muszą istnieć zarówno obiektywnie, jak i podlegać zewnętrznej weryfikacji oraz ocenie, także przez każdego rozsądnie myślącego, oceniającego i niezwiązanego z wynikiem postępowania postronnego obserwatora. Jak słusznie zauważył Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej w wyroku z dnia 9 lipca 2020 r., C-272/19, VQ przeciwko Land Hessen, sam fakt, że władze wykonawcze lub ustawodawcze uczestniczą w procesie mianowania sędziego, nie może prowadzić do powstania zależności sędziego od tych władz, ani do wzbudzenia wątpliwości co do jego bezstronności, jeżeli po mianowaniu zainteresowany nie podlega żadnej presji i nie otrzymuje instrukcji w ramach wykonywania swoich obowiązków (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 10 sierpnia 2023 r., V KK 162/22). Stąd

też okoliczności uzasadniającej wyłączenie sędziego w oparciu o treść art. 41 § 1 k.p.k. nie stanowi sam fakt, iż członkowie składu orzekającego wykonywali obowiązki w nieistniejącej już Izbie Dyscyplinarnej Sądu Najwyższego. Podnosząc w tym zakresie zastrzeżenia wnioskodawca winien przywołać konkretne zachowania sędziego, które mogłyby wskazywać na utratę przymiotu bezstronności w realiach niniejszej sprawy. Argumentacji takiej przedmiotowy wniosek nie zawiera, przy czym w niniejszej sprawie, w której oskarżonej zarzucono popełnienie czynu z art. 157 § 2 k.k. nie sposób dopatrzeć się jakiegokolwiek podłoża politycznego.

Co się zaś tyczy zastrzeżeń dotyczących przeniesienia SSN M.B., SSN A.R. i SSN R.W. z Izby Dyscyplinarnej do Izby Karnej Sądu Najwyższego to zauważyć należy, że możliwość taką dopuszczał art. 10 ustawy z dnia 9 czerwca 2022 r. o zmianie ustawy o Sądzie Najwyższym oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2022 r., poz. 1259). Ustawa ta należy do obowiązującego porządku prawnego i brak jest podstaw do jej kwestionowania oraz podważania wynikających z niej kompetencji Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego. Należy podkreślić, że wskazane osoby zostały powołane na urząd sędziego Sądu Najwyższego tak jak inni sędziowie tego Sądu, gdyż ani Konstytucja RP, ani ustawa o Sądzie Najwyższym nie przewiduje powołania do poszczególnych Izb Sądu Najwyższego. Przeniesienia sędziego Sądu Najwyższego do innej Izby niż ta, w której pierwotnie orzekał nie może zatem naruszać regulacji konstytucyjnych, albowiem nic ono nie zmieniło w zakresie faktu powołania na urząd sędziego Sądu Najwyższego, skoro powołanie to nastąpiło wcześniej (*vide* postanowienie SN z dnia 6 czerwca 2025 r., V KK 265/24).

Z tych też względów Sąd Najwyższy postanowił jak w sentencji postanowienia.

[WB]

[r.g.]